

MINDS WITH ATTITUDE

**Smart
Diaspora
2023**

www.diaspora-stiintifica.ro

**10 - 13 Aprilie 2023,
Timișoara**

Eveniment aflat sub înaltul patronaj
al Președintelui României

Intersecționalitate și dizabilitate

Workshop Exploratoriu: *Echitate, diversitate, incluziune, e-migrare: inovație în politicile cu / pentru grupurile vulnerabile și produse alternative de diseminare a cercetării*

Tom Shakespeare și Dana Dunn sunt doi autori care remarcă faptul că agenda de cercetare în domeniul dizabilității este creată de persoane fără dizabilități și urmează interesele cercetătorilor.

Întrebările care decurg sunt importante pentru epistemologia domeniului studiului dizabilității:

1. Cine ar trebui să stabilească agenda de cercetare?
2. Care sunt posibilitățile ca persoanele fără dizabilități să cunoască problemele, experiențele de viață, provocările sau emoțiile asociate dizabilității?
3. Cum putem evita discriminarea sistemică asociată dizabilității?

INTERSECȚIONALITATEA CA GRILĂ DE LECTURĂ A DIZABILITĂȚII

Conceptul de intersecționalitate este împrumutat din studiile de gen, unde desemnează un sistem organizat și interdependent de discriminare format prin efectul sinergic al diferitelor categorizări sociale bazate pe identitate.

Intersecționalitatea înseamnă că o persoană poate fi discriminată simultan pe baza mai multor criterii, iar aceste discriminări au un efect multiplicat.

Intersecționalitatea este bazată pe modul în care societatea răspunde diferitelor identități sociale.

NIVELURI DE ANALIZĂ (REFLECȚIE)

- Nivel ontologic
 - *Este dizabilitatea o realitate obiectivă sau un construct social?*
- Nivel epistemologic
 - *Putem cunoaște sau înțelege experiența dizabilității? Putem cunoaște nemijlocit efectele ei ?*
- Nivel metodologic
 - *Care ar fi metodele utile de investigare a dizabilității și a efectelor sale?*
- Nivel etic
 - *Este moral să cercetăm dizabilitatea ca actori externi? Care este vocea care trebuie auzită? Cine ar trebui să stabilească agenda?*

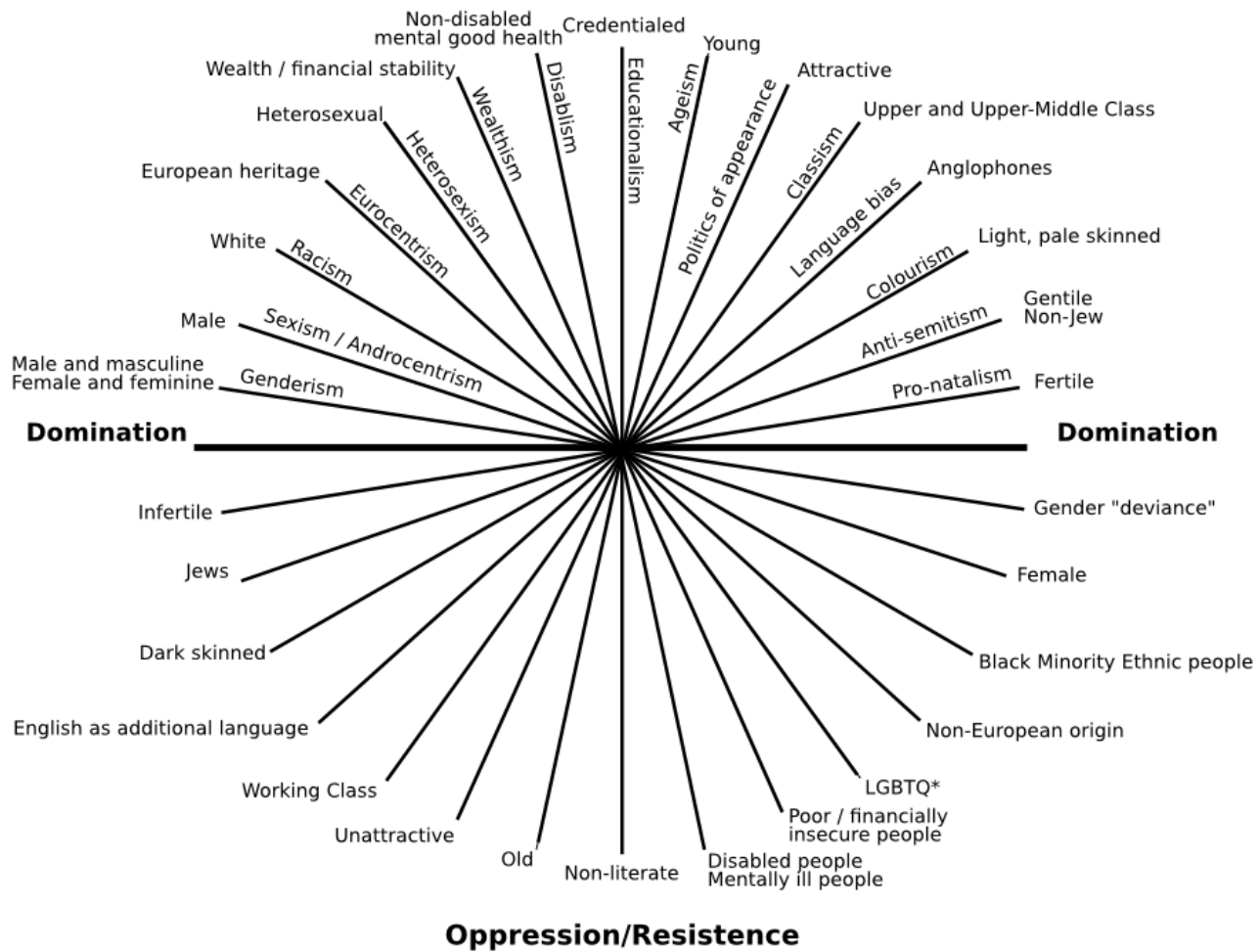
NIVEL ONTOLOGIC

Premizele intersecționalității sunt următoarele:

- Toți avem identități multiple, construite social.
- Identitățile țin de modul în care ne apreciem, dar și de modul în care ne evaluează alții.
- Societatea utilizează categorii pentru a grupa oamenii.
- Categoriile utilizate fac parte dintr-un sistem social de putere.
- Anumite categorii sunt discriminate în mod sistematic. Aceste forme de discriminare sunt înrădăcinate în structura socială sunt de multe ori implicite, dar uneori sunt explicite
- Intersecționalitatea se referă la faptul că fiecare dintre noi experimentează discriminări specifice bazate pe profilul identităților sale.

Privilege / Society norms

EXEMPLU

- Știm cum este discriminarea persoanelor cu dizabilități.
- Știm cum este discriminarea de gen
- Știm cum este discriminarea pe baza apartenenței la un grup etnic minoritar
- Știm cum este discriminarea persoanelor cu status social scăzut

Dar experiența de a fi o femeie rromă cu dizabilități și fără venituri este diferită de toate cele de mai sus și o plasează într-o stare de vulnerabilitate extrem de mare.

NIVEL EPISTEMOLOGIC

- Este nevoie de o abordare critic emancipatoare.
- Rolul cercetătorului este de a capacita (empower) persoanele cu dizabilități și de a promova (advocacy) interesele lor.
- Este nevoie de a promova vocea, interesele și obiectivele de cercetare a persoanelor cu dizabilități.
- Avem nevoie să studiem dizabilitatea contextual, în conjuncție cu alte forme de discriminare.
- O societate incluzivă (sau un sistem educațional incluziv) este sensibilă la multiplele surse posibile de discriminare sistematică.

NIVEL ETIC

- Care sistem etic?
- O posibilă abordare este cea a capacităților (Amarthya Sen)..
- O altă abordare este cea a eticii virtuții.
- Morală bazată pe cele patru principii din medicină (justiție, autonomie, beneficență, non-maleficiență).
- Teorie utilitaristă.

Indiferent de abordare, rezultă că teoria intersecționalității ne arată că toți suntem susceptibili la a dezvolta o formă de dizabilitate, care se va adăuga la alte caracteristici (vârstă, gen, nivel de abilități, venituri etc.), ceea ce va rezulta în diverse forme de expunere la discriminare.

Este o datorie morală să dezvoltăm o societate mai incluzivă.

MULȚUMESC!

